

Gedetailleerde kijk op de witblauwen

Vijftien jaar lang was witblauwfokker Vincent Vanopdenbosch stamboekinspecteur bij CRV.

Deze ervaring en kennis leggen hem ook vandaag geen windeieren. Hij kijkt zeer gedetailleerd naar zijn dieren. Spelt bracht meer gezondheid en vruchtbaarheid in de stal.

TEKST WIM VEULEMANS

Op het kruispunt van drie Belgische provincies – Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen en Henegouwen – ligt de gemeente Bever verscholen diep in het Pajottenland. De taalgrens met Wallonië is vlakbij en de verfransing is duidelijk te merken in het dorp. In de wijk Eechout ligt het vleesveebedrijf van Vincent Vanopdenbosch (40). In 2009 nam hij, samen met zijn vrouw Annelies (34), het bedrijf over van zijn ouders. Daarmee is hij de vijfde generatie op deze authentieke Pajotse vierkantshoeve. Dagelijks krijgt hij nog hulp van zijn ouders. ‘Mijn vrouw werkt buitenshuis als leerkracht, net als mijn twee zussen. De hulp van mijn ouders is dus meer dan welgekomen’, geeft Vincent aan.

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Vincent (40) en Annelies (34) Vanopdenbosch-Sergooris
veestapel	230 Belgisch witblauwen, 100 kalvingen per jaar
grondgebruik	95 ha land (grasland, tarwe, spelt, snijmais, korrelmais, suikerbieten, aardappelen in seizoenspacht, mais)
extra activiteiten	lid van de rascommissie Belgisch witblauw bij CRV en bestuurder van de producentenorganisatie vleesvee (POVV)

Tussen 2000 en 2015 was de jonge vleesveehouder ook actief als inspecteur Belgisch witblauw bij CRV en voor-ganger VRV. Hij nam de jonge witblauwen op in het stamboek en gaf ze een lineaire beoordeling. Het is een periode waar hij met veel enthousiasme op terugkijkt. Het heeft hem vooral ook verrijkt met kennis. 'Ondanks dat het werk als inspecteur vooral gericht is op fokkerij, heb ik in al die jaren toch ook veel over management, voeding of stallenbouw opgestoken', verduidelijkt Vincent. 'Van een aantal vleesveehouders heb ik echt heel veel geleerd.'

Even enthousiast is de jonge vleesveehouder over lineaire beoordeling voor Belgisch witblauw. Zo geeft hij aan dat hij door dit jaren uit te voeren gedetailleerder is gaan kijken naar dieren, wat andere vleesveehouders minder doen. 'Natuurlijk is en blijft het een momentopname van een dier', bevestigt Vincent. 'Een dier kan pas gekalfd hebben of in magere conditie staan. Maar een lineaire beoordeling geeft je toch een meer economische realiteit van het dier. Het belangrijkste voordeel van lineaire beoordeling is het bedrijfsoverzicht dat je krijgt als je alle dieren laat beoordelen. Je hebt dan een goed overzicht van de prestaties van je dieren en vooral de vooruitgang die je maakt met de fokkerij.' Op basis van dit bedrijfsoverzicht evalueert de bedrijfsleider regelmatig zijn fokkerij en kijkt hij waar bijsturing nodig is.

Focus op voorhand en rib

De sturing die de lineaire beoordelingen van zijn veestapel aan de Beverse vleesveehouder geeft, is volledig gericht op het fokdoel van zijn bedrijf. Dat fokdoel omschrijft hij vervolgens als 'een goede koe met gewicht'. Een eenvoudige en korte omschrijving, maar de witblauwfokker weet deze vervolgens bijzonder gedetailleerd in te vullen. 'De bespiering in de schouder en op de rib en de breedte in de bovenhand zijn voor mij de voor-naamste kenmerken van een goede koe', verduidelijkt hij. 'De achterhand van de meeste witblauwen is vaak goed ontwikkeld, maar in de voorhand en de rug is zeker nog vooruitgang mogelijk.'

Deze lijn is ook terug te vinden in de stierkeuze. Elk jaar worden er twee à drie nieuwe stieren toegevoegd aan het inseminatielijstje. Meestal gaat het om oudere stieren waar de fokker al wat kalveren van heeft gezien en waar fokwaarden beschikbaar zijn. Af en toe voegt zich een beloftevolle, jonge stier bij het lijstje.

'Voor mij is niet alleen het fenotype van de stier belangrijk, maar ook de kwaliteiten in de moederlijn. Een moeder van een ki-stier moet toch minstens 80 punten op algemeen voorkomen hebben', meent Vincent. 'Ook bij de stieren en hun moeders zoek ik diezelfde typische vleeskenmerken als in mijn fokdoel, maar ook benen, gewicht en lengte zijn natuurlijk belangrijk.'

Wie door de stal loopt, komt bij de oudere dieren vooral vaders als Adajio en Tilouis tegen. Meer actueel worden stieren als Attribut, Tilleuil, Idéfix en Vidal ingezet. 'Een goed ontwikkelde voorhand is vaak moeilijker in de veestapel te fokken dan de achterhand', vindt de witblauwfokker. 'Maar evenzeer zoek ik ook finesse in een dier. Ik heb al vaak genoeg gemerkt dat een kalf dat wat grover is, meer problemen kent vlak na de geboorte.' Als voorbeeld van het fokdoel op zijn bedrijf verwijst Vincent Vanopdenbosch naar een pasgekalfde Tilouisdochter. De vierehalfjarige en met 90,2 punten ingeschreven Jeritière de Bievène toont, ondanks haar ma-

Selectie gebeurt vooral op bespiering in de schouder en de rib en de breedte in de bovenhand

▲
Jeritière de Bievene toont, ondanks haar magere conditie, een mooie voorhand en het bespieren op het middenstuk

gere conditie, dan ook een goede voorhand en een mooie bespieren op het middenstuk. Ze heeft ondertussen driemaal gekalfd en is eenmaal gespoeld. De vaarzen kalven af met een gemiddelde leeftijd van 25,1 maanden, de dieren kalven gemiddeld tweemaal, een derde keer is mogelijk en wordt enkel bepaald door de fokkerijkwaliteit van het dier. Nagenoeg alle koeien worden zelf afgemest en aan een groothandel verkocht. De stierkalveren worden verkocht op een leeftijd van acht maanden als kalfsvlees. De jonge stiertjes halen dan een gemiddeld gewicht van ongeveer 230 kilogram.

Jongvee eerder in tocht door spelt

Meteen na de geboorte krijgen de pasgeboren kalveren ruim voldoende biest, waarvan de kwaliteit consequent gemeten wordt. Een volgende maaltijd geeft de vleesveehouder pas 24 uur later. Tot de leeftijd van 100 dagen krijgen de jonge kalveren melkpoeder verstrekt. Na wat problemen bij de opstart van de kalveren is het bedrijf enkele jaren geleden gebruik gaan maken van een speciaal opstartmelkpoeder van Mamylic. Tot dag twaalf krijgen de jonge kalveren dit melkpoeder met de naam Starti.VO. Het bevat 50 procent mageremelkpoeder en is onder andere aangevuld met gevriesdroogd colostrum en vitamines. 'Het is een wat duurder product, maar het verbeterde op ons bedrijf de opstart van onze kalveren', verduidelijkt Vincent de keuze. 'De immuniteit van onze kalveren lijkt onder meer hierdoor wel beter.'

Nadien wordt overgeschakeld op een gewoon melkpoeder. Dan krijgen de jonge kalveren ook krachtvoer verstrekt, met een kleine hoeveelheid spelt erin verwerkt. Vanaf twee maanden oud wordt de verhouding spelt in het krachtvoer tot 40 procent verhoogd.

'Spelt is een fantastisch product', meent Vincent. 'Maar

je moet het wel goed gebruiken. Het heeft niet het hoogste energieniveau, maar zorgt wel voor een goede pensontwikkeling en penswerking. De dieren hebben meer volume en ik merk ook dat de dieren minder kans hebben op pensverzuring. Sinds we hier spelt voeren, komen mijn jonge vaarzen twee maanden eerder in tocht.' Vanaf de leeftijd van zes maanden wordt er ruwvoer aan het rantsoen van de vaarzen toegevoegd. De samenstelling van het ruwvoer heeft steeds dezelfde verhouding in kilo's: twee derde mais en een derde gras. Tot de leeftijd van 12 maanden wordt dit aangevuld met 3 kilo krachtvoer van 23 procent eiwit. Tot ze 15 maanden zijn, is dat nog 1 kilo krachtvoer van 23 procent eiwit aangevuld met 1 kilo soja. Daarna is dat enkel nog 1 kilo soja tot ze een tweede keer drachtig zijn.

De verstrekte soja is echter niet helemaal het pure product, maar een mengeling van 80 procent soja, 10 procent mineralen en 10 procent lijnschilfers. De koeien krijgen op stal enkel ruwvoermengeling aangevuld met een hele kleine fractie sojamengeling. De hoogdrachtige koeien vormen dan weer de uitzondering hierop. Zij krijgen steeds een kilo sojamengeling aangevuld met een speciale mineralenmengeling voor hoogdrachtige dieren.

Hoestende kalveren deden investeren

Hoog in de grote stal van het jongvee hangen twee blauwe buizen. 'Een ventilatiesysteem', geeft Vincent meteen aan. 'Via twee ventilatoren wordt er continu verse lucht naar binnen geblazen. Door de kleine gaatjes in deze buizen komt deze lucht in de stal terecht. Het systeem creëert zo een overdruk, waardoor er van elders geen buitenlucht rechtstreeks op de dieren kan vallen.'

Vorige zomer besloot de veehouder om te investeren in dit systeem. In de voorbije winters waren er te vaak hoestende dieren in deze stal. De ventilatie bleek niet altijd even optimaal. 'Meestal wordt de lucht rechtstreeks van buiten naar binnen geblazen met de ventilatoren', verduidelijkt Vincent. 'Op ons bedrijf halen de ventilatoren de lucht uit de hoge en open stroloods naast de stal. De lucht is dan ook wat droger als het buiten mistig of vochtig is. Ventileren in een stal is een delicaat evenwicht dat je moet zoeken. Je wil voldoende ventilatie, maar ook geen tocht op de dieren hebben.'

In de aanliggende stal hangt een camera boven een groep koeien. Dat blijken de hoogdrachtige dieren te zijn. Een paar jaar geleden liet de bedrijfsleider deze camera installeren. De beelden kan hij zowel op de tv bekijken als via een app op de iPad. Bij een kleine demonstratie wordt meteen duidelijk dat het inzoomen van de camera bijzonder sterk is. Elk dier in de groep is goed en zeer gedetailleerd te bekijken. 's Nachts brandt er bij het inschakelen van de camera ook meteen een lamp boven die groep en de camera kan volledig draaien.

Sinds een jaar is Vincent ook actief in de rascommissie Belgisch witblauw van CRV Vlaanderen vzw. Daarmee geeft hij mede invulling aan de stamboekwerking en de toekomstontwikkeling van het Belgisch-witblauwras in Vlaanderen. Ook hier heeft hij bijzondere aandacht voor lineaire beoordeling. 'Het moet onze ambitie zijn om meer vleesveehouders te overtuigen van het nut en de kracht hiervan voor hun eigen bedrijf. Maar evenzeer moeten we het systeem verder doorontwikkelen, zodat de gebruikers er nog betere informatie uit kunnen halen.' |